

Onderzoek

Dit verhaal is het tweede deel van een zesdelige serie over arbeidsmigranten in de Bollenstreek. Volgende week zaterdag verschijnt deel drie. Deze serie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de Kwaliteitsimpuls Zuid-Hollandse Journalistiek van de provincie Zuid-Holland.

Rob Zwart in het distributiecentrum van Detailresult in Sassenheim.

FOTO HIELCO KUIPERS

→ Vervolg van de vorige pagina's

Detailresult Groep en Heemskerk zijn maar twee voorbeelden. Alleen niet alle bedrijven voelen er iets voor om (uitgebreid) te vertellen over de inzet van arbeidsmigranten. Akzo in Sassenheim geeft aan dat er veel internationale medewerkers zijn, maar dat het bedrijf daar geen aparte registratie voor bijhoudt. Royal FloraHolland meldt dat het aantal arbeidsmigranten beperkt is. „Er werken 58 nationaliteiten bij ons”, vertelt woordvoerder Michel van Schie. „Medewerkers moeten Nederlands, Engels of Duits verstaan. Veel niet-Nederlanders komen uit de Europese Unie. Wij zetten in op vaste dienstverbanden, maar er is flexibele schil voor de logistiek. We werken met uitzendbureaus die zich richten op de Nederlandse arbeidsmarkt als Randstad, TempoTeam en Actief Werkt.”

Bij Vleeswarenbedrijf Persoon in Lisse zijn eveneens arbeidsmigranten aan het werk, maar daar meldt de woordvoerder dat er 'geen belangstelling is om mee te werken aan een artikel'. Hetzelfde bij het distributiecentrum C&A Lisse, waar meer dan de helft van de

werknemers arbeidsmigranten zijn. Daar laat de woordvoerder weten 'op dit moment ervan af te zien om hier tijd en aandacht aan te schenken'. Van De Menken Keuken in Sassenheim komt geen reactie.

Zuinig

De schaarsheid van arbeidskrachten maakt ondertussen wel dat bedrijven zuinig worden op hun arbeidsmigranten. Zoals bij Heemskerk, dat probeert de eigen mensen en uitzendkrachten vast te houden. Directeur Heemskerk: „In Nederland geldt gelijke monniken gelijke kappen. Iedereen krijgt het cao-loon, maar als er in het bedrijf wordt getrakteerd of er zijn kerstpakketten, dan krijgen de uitzendkrachten dat ook. We willen dat alles goed is geregeld, voor onze medewerkers én de uitzendkrachten. Wij zien de uitzendkrachten als verlengstuk van onze eigen medewerkers. We kunnen echt niet zonder ze.” Ook bij Detailresult Groep in Sassenheim wordt geen onderscheid gemaakt tussen vaste en uitzendkrachten. Directeur Zonderop: „Salaris, maar ook de stol met Kerstmis of de paasbrunch. Iedereen doet uiteindelijk

ook hetzelfde werk: orderpicking, op de heftruck, retouren verwerken, expeditiewerk, maar ook schoonmaken.”

In de horeca is de situatie zo nijpend dat volgens voorzitter Stokkermans tachtig procent van de bedrijven meer betaalt dan de cao vereist. „In Huis ter Duin weet ik dat geen onderscheid wordt gemaakt. Iedereen is verantwoordelijk voor ons product.”

Verwend

Misschien zijn Nederlandse werkgevers wel wat verwend door de eindeloze stroom aan arbeidsmigranten die bereid zijn tot lange werkweken? Volgens Andries Middag, tot voor kort programmamanager van de Greenport Duin- en Bollenstreek, speelt dat wel degelijk een rol. „Ze willen mensen die van 8 tot 17 uur beschikbaar zijn in plaats van na te denken over deeltijdwerk en flexibelere tijden. Zolang de internationale werkers er zijn, is er ook geen reden om concessies te doen. Ze kijken eerder automatisch naar arbeidsmigranten.” Bollenteler Pennings erkent dat werkgevers moeten meebewegen met de arbeidsmarkt. „Voor sommige essentiële zaken heb je een fulltime kracht nodig, maar andere werkzaamheden lenen zich goed voor deeltijd. Daar moeten we in de toekomst toch heen.”

Ook horecavoorzitter Stokkermans denkt dat werkgevers af moeten van de oude mantra's als zes weekenden werken 'want je zit in de horeca'. „Er zijn genoeg gepensioneerden of mensen die parttime willen werken. Draai aan een belastingknop, waardoor mensen meer overhouden en meer gemotiveerd zijn om extra te werken. Laten we deze arbeidsmarktkrisis, want dat is het, samen met de overheid aanpakken.”

Werkgevers schreeuwen om arbeidskrachten. Maar hoe zit het dan met de mensen die nu werkloos zijn of een bijstandsuitkering krijgen? Kunnen die geen oplossing van het arbeidstekort zijn?

Laten we deze crisis op de arbeidsmarkt, want dat is het, samen met de overheid aanpakken

Andries Middag van de Greenport Duin- en Bollenstreek constateert dat de poule van Nederlandse werklozen en bijstandtrekkers te klein is om in alle vacatures te voorzien. „In Alphen is onderzoek gedaan en er bleken zes potentiële arbeidskrachten in deze poule te zitten. In het Westland zijn eveneens experimenten geweest, maar ook dat heeft weinig opgeleverd.”

Bij het UWV zien ze het aantal werklozen de laatste jaren gestaag afnemen. In de Duin- en Bollenstreek waren eind 2021 1.870 mensen met een werkloosheidsuitkering bekend. Daartegenover stonden gemiddeld 2.470 vacatures open, vooral in de groot- en detailhandel en reparaties van auto's (700), gevolgd door de gezondheids- en welzijnszorg (300), industrie (200) en bouwnijverheid (200).

Dat werkgevers uitwijken naar arbeidsmigranten zit ook het UWV. „De historische krapte op de arbeidsmarkt speelt hier vermoedelijk een grote rol. Er zijn gewoonweg steeds minder kandidaten voorhanden om vacatures mee te vervullen, met name in specialistische functies. Werkgevers zien zich hierdoor genoodzaakt zien om (ook) over de grens te zoeken. Daarnaast zien we dat regionale

werkzoekenden die nog wél op de markt zijn door de huidige arbeidsmarktsituatie een kritischer blik hanteren. Ze hebben in veel gevallen iets te kiezen en zijn daardoor minder vaak bereid om arbeid te verrichten die matig betaalt, weinig zekerheid biedt en plaatsvindt onder weinig aantrekkelijke omstandigheden.”

Ook bij Provalu in Voorhout, ontstaan uit de vroegere Maregroep en Servicepunt Werk met als doel mensen aan werk te helpen, zien ze dat de werknemers wat te kiezen hebben. Dat zou gunstig moeten zijn voor de groep van 680 mensen waarvoor Provalu werk probeert te zoeken. Directeur Rinco Knoops: „Alleen heeft een belangrijk deel van deze groep veel coaching en training nodig zoals leren op tijd te komen of Nederlandse taalles. Soms zijn er bijkomende problemen als kinderopvang, schulproblemen of simpelweg tien jaar niet gewerkt.”

Bemiddelbaar

Hij denkt dat ongeveer 250 Provalu-krachten bemiddelbaar zijn, maar dan wel voor een passende baan in verband met fysieke of mentale beperkingen. „Wij kijken hier wat er wel kan, want het is echt niet onze hobby om mensen vijf maanden in een traject te hebben. Maar de werkgevers die gebruik maken van arbeidsmigranten die stevig doorwerken en desnoods een uurtje extra doorwerken, zijn niet geholpen door onze mensen. En zelfs als ze allemaal van 9 tot 5 werken, is het nog niet genoeg om het probleem op te lossen. Dus ik snap de wanhoop van die werkgevers wel, want die bollen, bloemen of groenten kunnen niet wachten.”

Het zou wel helpen als werkgevers hun eisen zouden bijstellen. „Ik ben zelf ook werkgever en ik wil ook iemand hebben die goed is in zijn werk en morgen inzetbaar. Als dat niet lukt, dan ga je verder kijken naar tweede keus voor je gevoel. Werkgevers doen dat niet graag, maar ze moeten wel.”

Productiewerk bij Heemskerk Fresh & Easy.

FOTO HEEMSKERK